

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол №/ дата): 2/06.03.2020

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №/ дата): 6/24.02.2020

Декан:

(доц. д-р Хр. Благойчева)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ФИНАНСОВО РЕГУЛИРАНЕ И НОРМАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ“;

ЗА СПЕЦ: „Финансов мениджмънт“; ОКС „магистър“; редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО;

СЕМЕСТЪР: 10 за СС и СНУ, 12 за ДНДО;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 45 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	15	1
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	105	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Недялко Вълканов)
2. ....
(доц. д-р Любомир Георгиев)

Ръководител катедра: .....
(проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Цел на дисциплината е осигуряване на базисни знания в областта на финансовите регулации и нормативното съответствие. Лекционният курс е съобразен с най-актуалните процеси в сферата на финансовия надзор, настъпили след кризата от 2007-2008 г. Разгледани са спецификите на финансовото регулиране, регулаторната инфраструктура и инструментариум, вариантите за позициониране на надзорните институции, съвременните макропруденциални регулаторни подходи. Специално внимание се отделя на осигуряването на ефективно нормативно съответствие (compliance), както и на актуалната тенденция към иновиране на регулаторния процес чрез обвързването му с високотехнологичната сфера в лицето на специализираните доставчици на регулаторна (RegTech) и надзорна (SupTech) експертиза. Обръща се внимание и на масово налагащите се политики и инициативи от сферата на корпоративната социална отговорност, разгледани в ролята им на подтик към по-ефективна и осъзната саморегулация.

Курсът осигурява базисни знания и умения, формирайки компетентност по отношение познаването на същността на финансовото регулиране и осигуряването на нормативно съответствие от страна на отделните финансови институции, заедно с познаване на съвременните тенденции в тази насока.

Получените знания и умения имат практическо приложение в работата на ангажираните с осигуряването на нормативно съответствие и осъществяването на вътрешна контролна дейност, експертите в областта на външния и вътрешен одит, финансовите мениджъри, експертите по контрол на риска, както и специалистите от регулаторните и надзорни агенции на финансовия сектор.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. СПЕЦИФИКИ НА ФИНАНСОВОТО РЕГУЛИРАНЕ		3	2	
1.1.	Предпоставки за регулиране на финансовия сектор			
1.2.	Същност, специфики и цели на финансовото регулиране			
1.3.	Базисен регулаторен инструментариум			
1.4.	Специфични регулаторни дейности			
ТЕМА 2. РЕГУЛАТОРНА ИНФРАСТРУКТУРА		3	1	
2.1.	Компоненти на регулаторната инфраструктура			
2.2.	Глобални регулаторни стандарти			
2.3.	Институционална структура на финансовото регулиране			
2.4.	Подходи за регулаторно позициониране			
2.5.	Регулиране на микро- и макроравнище			
ТЕМА 3. ПОСТКРИЗИСНО РЕГУЛАТОРНО ПРЕФОРМАТИРАНЕ		4	2	
3.1.	Регулаторният провал и глобалната финансова криза от 2007-2008 г.			
3.2.	Новата значимост на системния риск			
3.3.	Регулаторните реформи в САЩ и ЕС			

ТЕМА 4. ЕВРОПЕЙСКА СИСТЕМА ЗА ФИНАНСОВ НАДЗОР		3	1	
4.1.	Единен надзорен механизъм в ЕС			
4.2.	Европейски съвет за системен риск (ESRB)			
4.3.	Европейски банков орган (ЕВА)			
4.4.	Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕЮРА)			
4.5.	Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA)			
ТЕМА 5. НОРМАТИВНО СЪОТВЕТСТВИЕ (COMPLIANCE) ВЪВ ФИНАНСОВИТЕ ИНСТИТУЦИИ		4	2	
5.1.	Същност и еволюционно развитие на compliance проблематиката			
5.2.	Функцията compliance			
5.3.	Компетенции в сферата на compliance			
ТЕМА 6. COMPLIANCE ПОЗИЦИОНИРАНЕ		3	2	
6.1.	Варианти и подходи за организация на compliance дейността			
6.2.	Значимост и роля на compliance комитетите			
6.3.	Интегритет в рамките на общата рамка за риск мениджмънт			
ТЕМА 7. ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧНИ РЕШЕНИЯ В СФЕРАТА НА ФИНАНСОВОТО РЕГУЛИРАНЕ		4	2	
7.1.	Технологичните иновации в помощ на финансовото регулиране			
7.2.	Коопериране с компаниите от RegTech сектора			
7.3.	SupTech или визията за високотехнологичните регулатори			
ТЕМА 8. САМОРЕГУЛИРАНЕ НА ФИНАНСОВИЯ СЕКТОР		3	1	
8.1.	Същност на саморегулацията			
8.2.	Равнища на саморегулация			
8.3.	Саморегулаторни практики и стандарти			
ТЕМА 9. БИЗНЕС ЕТИКА И ОБЩЕСТВЕНА ОТГОВОРНОСТ		3	2	
9.1.	Политики в сферата на корпоративната социална отговорност			
9.2.	Основни компоненти на корпоративната етична програма			
9.3.	Кодекси за поведение и професионално-етични кодекси			
9.4.	Механизми за докладване на нередности			
Общо:		30	15	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Семестриален тест	1	15
1.2.	Задание за текущ контрол (казус, реферат)	1	30
Общо за семестриален контрол:		2	45
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (комбиниран тест с отворени и затворени въпроси)	1	60
Общо за сесиен контрол:		1	60
Общо за всички форми на контрол:		3	105

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Вълканов, Н. (2019). Compliance в помощ на финансовото регулиране. Варна: Наука и икономика.
2. Георгиев, Л., Н. Вълканов. (2014). Финансово посредничество, Трето допълнено и преработено издание, ИК "Стено", Варна, 2014.
3. Вълканов, Н. (2018). RegTech и SupTech - високотехнологичните иновации в сферата на финансовото регулиране // Известия на Съюза на учените - Варна. Серия „Икономически науки“, бр 7, т. 2, с. 44 – 54.
4. Вълканов, Н. (2018). Тенденцията към гранулиране или новата визия за нефинансовите рискове // Известия на Съюза на учените - Варна. Серия „Икономически науки“, бр. 7, т. 2, с. 34 - 43.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Andenas, M., Chiun, Ir. (2013). The Foundations and Future of Financial Regulation: Governance for Responsibility.
2. Auer, R. (2019). Embedded Supervision: How to Build Regulation into Blockchain Finance, Bank for International Settlements.
3. Bank for International Settlements (2005). Compliance and the Compliance Function in Banks, Basel.
4. Bank for International Settlements (2012). Core Principles for Effective Banking Supervision.
5. Bank for International Settlements (2011). The Internal Audit Function in Banks.
6. Mills A., P. Haines (2015). Essential Strategies for Financial Services Compliance. Second Edition. United Kingdom: Wiley.
7. Mishkin, Fr. (2014). The Economics of Money, Banking, and Financial Markets: Eleventh Edition. Pearson Education Limited.
8. Steinberg, R. (2011). Governance, Risk Management, and Compliance: It Can't Happen to Us - Avoiding Corporate Disaster While Driving Success, John Wiley & Sons.
9. Valkanov, N. (2019). Mitigation of Regulations Burden in Financial Sector by Application of High Tech Solutions // Economics and Management [Икономика и управление], Vlagoevgrad: South-West Univ. Neofit Rilski. Fac. of Economics, Vol. XVI, Issue 1, pp. 19 - 30.
10. Valkanov, N. (2019). Smart Compliance or How New Technologies Change Customer Identification Mechanisms in Banking // Икономика и компютърни науки, Варна: Знание и бизнес, брой 2, с. 12 – 19.